

WORLD FORUM
AGAINST DRUGS

STOCKHOLM '08

Pasaulinis forumas prieš narkotikus 2008 m. spalio 8–10 d., Stokholmas

Globėja Jos Didenybė Švedijos
karalienė Silvija

Pirmas tokio masto forumas sukvieta dalyvius iš viso pasaulio – visus tuos, kurie

(NIDA), pastaruoju metu – Elgsenos ir sveikatos instituto direktorius:

- Tania Major (Australija), kriminologė, dirba su jaunais vietos gyventojais; 2007 m. tapo pačia jauniausia per visą istoriją

www.wfad08.org

Information
News
Registration

praktiškai sprendžia narkomanijos ir neteisėtus narkotikų apyvartos problemas: specialistus ir visuomenininkus, politikus ir verslininkus, mokslininkus ir kultūros veikėjus, medikus ir savitarpio pagalbos grupių atstovus.

Tris dienas vyks plenarinės sesijos ir seminarai pakaičiui su pristatymais ir diskusijomis. Dalyviai susipažins su naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais, turės galimybę užmegzti ir stiprinti partnerių ryšius. Visuomeninės organizacijos galės pristatyti savo vykdomą darbą tarptautinei auditorijai. Daug dėmesio forume skiriama Švedijos ir užsienio savitarpio pagalbos grupėms.

Svarbiausi pranešėjai:

- Antonio Maria Costa (Italija), JT Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro vykdomasis direktorius (UNODC);
- Robert L. DuPont (JAV), psichiatras, praityje JAV Nacionalinio priklausomybių nuo narkotikų tyrimų instituto direktorius

australe, kuriai suteiktas garbingas Jaunojo metų australo vardas.

- Alejandro Vassilaqui (Peru), Narkomanijos prevencijos informacinio švietimo centro (CEDRO) vykdomasis direktorius;
- Christina Oguz (Švedija), UNODC atstovybės Afganistane vadovė.

Forumas kelia sau tokius uždavinius:

- Sustiprinti visuomenės pasipriešinimą narkomanijai ir neteisėtai narkotikų apyvartai, remiantis JT konvencijų (1961, 1977, 1988) nuostatomis ir JT vaiko teisių konvencijos 33 straipsniu.
- Skleisti informaciją apie tai, kaip ribojamoji narkotikų politika gali paskatinti narkotikų vartojimo prevenciją ir sumažinimą, remiantis 1998 metais JT Generalinės asamblėjos specialiojoje sesijoje (UNGASS) priimtomis rezoliucijomis, kurias pasirašė beveik visos pasaulio šalys.
- Priešintis daugelyje šalių vykdomai susitaikėliškai ir nuolaidžiavimo politikai narkotikų klausimu.

žr. psl. 2

ŽIV infekcija

iš buvusių Sovietų Sąjungos šalių atkeliavo į Švediją

Mokslininkai įspėja, kad tarp Stokholmo narkotikų vartotojų vėl kyla ŽIV epidemijos banga. Tačiau jie abejoja, kad plačiai miesto politikų diskutuojama švirkštų keitimo programa duos numatomą prevencinį efektą.

„Tiriamųjų grupėje nustatyti penki anksčiau registruoti ŽIV infekuotieji. Mes nustatėme septynis naujus atvejus, penki iš septynių infekuotųjų užsikrėtė per du pastaruosius metus, du (neabejotinai) per pastaruosius vienerius metus. Du infekuotieji seniai nevartoja narkotikų ir niekada nėra jų švirkštęsi. Taigi tai neabejotinas užsikrėtimo per lytinius santykius atvejis“.

Sven Britton, Carl Marosi,
Kamalesh Sarkar

žr. psl. 2

DISKUSIJA

Oslo narkotikų politikos povandeniniai akmenys

Atlikęs patikrinimą, Norvegijos valstybinis priklausomybių tyrimų institutas griežtai sukritikavo programą, pagal kurią savivaldybės lėšomis mieste atidarytos patalpos, kuriose narkomanai gali susišvirkšti narkotikų. Daugiausia kritikos susilaukė sudėtingos personalo darbo sąlygos.

žr. psl. 3

Pasaulinis forumas prieš narkotikus

Tęsinys; psl.1

Sukurti pasaulinį JT narkotikų kontrolės konvencijų rėmėjų tinklą. Vienas iš tinklo uždavinių turėtų būti pasaulinio forumo prieš narkotikus įvairiose žemės rutulio regionuose organizavimas.

Jau kelis dešimtmečius Švedija vykdo sėkmingą ribojamąją narkotikų politiką, kuri remiasi plačiu visuomenės palaikymu. Švedijos modelis sulaukė tarptautinės bendrijos dėmesio. Naujausios JT ataskaitos rodo, kad juo susidomėjo ir ši stambiausia tarptautinė organizacija.

Narkotikų vartojimo lygis Švedijoje, palyginti su kitomis šalimis, yra gana žemas. Štai kodėl niekam nekilo klausimų, kur reikėtų surengti pirmąjį pasaulinį forumą prieš narkotikus.

Www.wfad08.org

KRIS (Buvusių nuteistųjų integracija į visuomenę)
RNS (Švedijos nacionalinė asociacija „Už visuomenę be narkotikų“)

IOGT-NTO (Švedijos blaivybės organizacija)

SIMON (Švedijos imigrantai prieš narkotikus)

UNF (Jaunimo blaivybės sąjunga)

FMN (Asociacija „Tėvai prieš narkotikus“)

ECAD (Europos miestai prieš narkotikus)

NBV (Blaivybės sąjūdžio organizavimo asociacija)

SNPF (Švedijos policininkų sąjunga kovai su narkotikais)

SMART (SMART kontraktų metodas)

Hela Människan (Krikščioniškoji socialinio darbo sąjunga)

SLAN (Švedijos narkotikų ir alkoholio kontrolės taryba)

ŽIV infekcija iš buvusių Sovietų Sąjungos šalių atkeliavo į Švediją

Tęsinys; psl.1

Sven Britton

Švedijoje labai padaugėjo naujai registruotų ŽIV infekcijos atvejų. Praėjusiais 2007 metais šalyje užregistruota 420 atvejų, o 2006 metais buvo 312 registruotų atvejų. Ypač padaugėjo naujų infekcijos atvejų Stokholme.

„Naujai registruotų atvejų skaičius leidžia patvirtinti prielaidą apie naujos epidemijos tarp Stokholmo narkomanų kilimą. Molekulinė analizė parodė, kad infekcija atkeliavo iš buvusios Sovietų Sąjungos šalių,“ – Švedijos nepriklausomame liberalų dienraštyje „Dagens Nyheter“ paskelbtame straipsnyje teigia profesorius Sventas Brittonas iš Karolinskos universitetinės ligoninės ir jo kolegos danų sociologas Carlas Marosis ir indų epidemiologas Kamaleshas Sarkaras.

Šie mokslininkai aktyviai dalyvauja vadinamajame autobusų projekte, apie kurį ne kartą esame rašę. Pagal šį projektą Stokholmo narkotikų vartotojams siūloma atlikti tyrimą, pasiskiepyti nuo hepatito, dalyvauti interviu apie su narkotikų

vartojimu susijusius įpročius ir gyvenimą. Iki šios dienos interviu dalyvavo 269 asmenys – 159 iš jų apibūdino save kaip aktyvius švirkščiamųjų narkotikų vartotojus. Iš 240 asmenų, sužinojusių savo tyrimų rezultatus, daugiau kaip 90 proc. yra užsikrėtę hepatitu C, penki jau anksčiau registruoti kaip infekuotieji ŽIV, be to, nustatyti septyni nauji ŽIV infekcijos atvejai. Tiksliai nustatyta, kad du iš septynių infekuotųjų užsikrėtė lytiniu būdu.

Informacija apie didėjantį užsikrėtusiųjų ŽIV infekcija skaičių sukėlė paniką tarp Švedijos sostinės politikų. Kelių politinių partijų atstovai paragino atsisakyti „ideologinių draudimų“ ir kuo greičiau pradėti vykdyti švirkštų keitimo programas. Straipsnio autoriai, tarptautinio lygio mokslininkai, kviečia neskubėti inicijuoti švirkštų keitimą Stokholme. Jų atliktų interviu rezultatai rodo, kad adatų ir narkotikų tirpalo dalijimasis švirkščiantis narkotikus yra plačiai paplitęs reiškinys. Ši

praktika gali niekais paversti švirkštų keitimo programų veiksmingumą.

„Pasisakančiųjų „už“ ir „prieš“ keitimo programų diskusijų aštrumas neatitinka šių programų rezultatų. Jei jas vykdytų ir pasiekiamas šis toks prevencinis efektas, jis gerokai menkesnis nei būtų galima tikėtis, turint galvoje sėkmingą hepatito B prevenciją naudojant vienkartinį švirkštų sveikatos priežiūros sistemoje. Hepatitas B, hepatitas C ir ŽIV plinta tuo pačiu būdu, t.y. per užkrėtus švirkštus ir nesaugius lytinius santykius. Viena iš priežasčių, kodėl mums taip blogai žinomi švirkštų keitimo programų rezultatai, yra ta, kad dauguma šių programų pradedamos vykdyti prieš tai neišsiaiškinus, kokia yra bendra padėtis.“

Sven Britton, Carl Marosi, Kamalesh Sarkar

„Jei toks ritualas yra narkotikų kultūros dalis, tai visuomenės organizuotas švirkštų keitimas, deja, turi labai mažai galimybių veiksmingai pasipriešinti infekcijos plitimui,“ – rašo mokslininkai ir pabrėžia būtinybę susidaryti aiškų moksliniais faktais pagrįstą vaizdą apie esamą padėtį prieš pradedant vykdyti tokio pobūdžio programas.

Drugnews

Oslo narkotikų politikos povandeniniai akmenys

Tęsinys; psl.1

2004 metų gruodį Norvegijos parlamentas priėmė sprendimą vykdyti programą, pagal kurią numatyta atidaryti patalpas, kur medicinos personalo prižiūrimi heroino vartotojai galėtų švirkštis narkotikus. Pirmosios patalpos atvėrė duris jau 2005 m. vasario pirmąją. Patikrinimą atlikę tyrėjai ataskaitoje apie jo rezultatus nepareiškė savo nuomonės, ar reikėtų šiai kol kas eksperimentinei programai suteikti nuolatinės statusą. Tokį sprendimą turėtų priimti politikai, pareiškė interviu dienraščiui „Aftonposten“ viena iš ataskaitos bendraautorė Astrid Skretting. Atliekant patikrinimą daugiausia dėmesio skirta personalui: kritikuoti trūkumai rengiant medicinos darbuotojus ir patalpų neatitiktis ten vykdomai veiklai. Išgaravus pradiniam entuziazmui, dėl prastų darbo sąlygų, tiek fiziniu, tiek psichologiniu socialiniu atžvilgiu, padaugėjo nedarbingumo lapelių ir norinčiųjų išeiti iš darbo skaičius.

Programos nuostatos leidžia narkotikų vartotojams turėti vieną heroino dozę, kurią jie gali susištirkšti į veną prižiūrimi personalo. Iš esmės tai reiškia nedidelių heroino dozių dekriminalizavimą pačiame

Oslo centre, ir šalia patalpų policija neturėjo teisės sulaikyti narkotikų vartotojų.

Kokių tikslų siekė Norvegijos sostinės politikai inicijuodami šią programą? Jų keletas: atkreipti dėmesį į net sunkiausių narkomanų žmogiškąjį orumą, išplėsti narkotikų vartotojų ir sveikatos priežiūros sistemos ryšių galimybes, gerinti infekcijų ir užkrėtimų profilaktiką, sumažinti perdozavimų skaičių.

Programos rezultatai dar neleidžia daryti kokių nors išvadų dėl perdozavimų skaičiaus. Programa sudarė sąlygas švirkštis narkotikus prižiūrint medicinos personalui, tačiau ryšių su sveikatos apsaugos sistema padaugėjimo nebuvo pastebėta. Nors sąvoka „narkotikų vartotojų žmogiškasis orumas“ sunkiai apibrėžiama, ataskaitos autoriai padarė išvadą, kad šioje srityje programa davė teigiamų rezultatų, bent jau todėl, kad ji pripažįsta būtinybę apmokyti narkotikų vartotojus saugesnių narkotikų švirkštimosi į veną būdų.

Ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į kai kurias problemas, susijusias su patalpų, skirtų neteisėtų narkotikų švirkštimu, egzistavimu. Esminė kritikos mintis yra ta,

kad, vykdydama tokias programas, visuomenė leidžia suprasti, jog ji iš esmės pripažįsta piktnaudžiavimą narkotikais. Išsakoma ir labai konkrečių kritinių pastabų: kodėl šiose patalpose leidžiama švirkštis tik heroiną, o ne anfetaminą ar kitus narkotikus?

Medicinos darbuotojai yra ištumiami į dviprasmę situaciją – viena vertus, jie privalo informuoti valdžią apie nėštumo atvejus ir apie apsvaigusius asmenis, ketinančius sėsti prie vairo, o kita vertus, šios pareigos vykdymas gali atbaidyti klientus nuo programos.

JT ne kartą kritikavo Norvegiją už tai, kad ji vykdo programas, kurios prieštarauja tarptautiniams narkotikų kontrolės įstatymams.

Drugnews

Linköping

Naujieji nariai

★ NAUJIEJI NARIAI

Sveikiname,
Linköping!

Kinija: naujas Narkotikų kontrolės įstatymas

Pakilus narkotikų plitimo bangai Kinijoje, šalies parlamentaram (liaudies atstovai) priėmė naują Narkotikų kontrolės įstatymą, kuris įsigalios nuo šių metų birželio 1 dienos.

Į jį įtrauktos tokios nuostatos:

- barų, diskotekų, naktinių klubų ir kitų pasilinksminimo įstaigų savininkai privalo informuoti policiją apie narkotikų vartotojų atvejus;
- policijai suteikiama teisė apieškoti įtariamuosius ir jų asmeninius daiktus geležinkelio ir autobusų stotyse, pasienio punktuose;
- policija turi imtis priemonių gerinti keitimąsi informacija su kitomis šalimis ir suaktyvinti bendradarbiavimą su kitomis teisėsaugos institucijomis tiriant su narkotikų vartojimu susijusius nusikaltimus;

Dabar už su narkotikų vartojimu susijusius nusikaltimus bylos keliamos pagal bendruosius Baudžiamojo kodekso straipsnius.

Kokainas kas antroje Roterdamo mokykloje

Naujausių tyrimų nustatyta, kad pusėje Olandijos uostamiesčio Roterdamo mokyklų vartojamas kokainas. Vis garsiau skamba pasisakančiųjų už tyrimų dėl narkotikų vykdymą mokyklose balsai.

Naujienų laidos „Netwerk“ užsakymu Roterdamo mokyklose buvo atlikti tyrimai. Dvylikoje mokyklų pagal policijos metodiką atlikus tyrimus, pusėje šių mokyklų aptikta kokaino pėdsakų. Be to, dešimtyje mokyklų aptikta kanapių, vienoje – heroino pėdsakų. Į tyrimo rezultatus operatyviai sureagavo Leonardas Gelukas, patarėjas mokyklinio švietimo klausimais, oficialus asmuo, atsakingas už švietimą Roterdame. Dienraščio „Telegraaf“ teigimu, patarėjas ragina mokyklose laipsniškai įvesti tyrimus dėl narkotikų, siekiant nustatyti juos vartojančius mokinius. Narkotikų kontrabandos srautai, ateinantys į Europą iš Pietų Amerikos, pastaraisiais metais stipriai padidėjo, kartu didėjo ir narkotikų vartojimas. O štai narkotikų įvežimas į Šiaurės Ameriką tuo pačiu laikotarpiu mažėjo.

Gordonas Brownas – griežta pozicija dėl kanapių

Kanapės vėl turėtų būti priskirtos prie pavojingusių B klasės narkotikų. Kanapių perkvalifikavimu siekiama parodyti, kad leiboristų liberalios politikos era eina į pabaigą.

Kanapių priskyrimas B klasei reiškia, kad už narkotikų laikymą grės laisvės atėmimas iki penkerių metų arba bauda, kurios dydis neribojamas.

Dar praėjusių metų liepą ministras pirmininkas Gordonas Brownas užsiminė, kad yra nepatenkintas sprendimu kanapes priskirti prie mažiau pavojingų narkotikų medžiagų (prie šios klasės priskiriamos, pavyzdžiui, kai kurios migdomųjų vaistų rūšys), kurį priėmė ankstesniojo kabineto narys vidaus reikalų ministras Davidas Blankettas. 2001-aisiais priimtas sprendimas įsigaliojo 2003 metais. Užsakydamas Piktnaudžiavimo narkotikais tarybai kanapių vartojimo tyrimą, premjeras leido

suprasti, kas siekia sugriežtinti įstatymus. Blanketto sprendimas susilaukia griežtos kritikos iš visų politikos stovyklų ir daugelio yra laikomas paslėptu „lengvųjų“ narkotikų vartojimo įteisiniu. Medicininių tyrimų ataskaitos ir toliau kursto visuomenėje vykstančią polemiką ir pabrėžia kanapių vartojimo ir psichinės sveikatos problemų daugėjimo sąsajas. Tai esminis perklasifikavimo rėmėjų arsenalo argumentas.

Šaltiniai vyriausybėje praneša, kad, jei Taryba savo tyrimu ir ne visiškai parems Gordono Brownio ketinimus, premjeras apeidamas jos rekomendacijas vis tiek nurodys vidaus reikalų ministrei Jackie Smith priskirti kanapes B klasei.

Ponia Smith neturės oficialaus leidimo susipažinti su tyrimo rezultatais iki kovo.

Šaltinis: www.telegraph.co.uk

Temos tęsinys:

Tiems, kurie domisi narkotikų vartojimo situacija Didžiojoje Britanijoje ir jos visuomenėje vykstančiais debatais, pastarieji dvylika mėnesių galėjo pasirodyti gana prieštaringi. 2007 metų pavasarį Karališkoji draugija paskelbė ataskaitą, kurioje stipriai sukritikavo nesėkmingą dabartinę vyriausybės narkotikų kontrolės politiką. Joje taip pat suabejota policijos ir kitų teisėsaugos institucijų gebėjimu sustabdyti narkotikų, plūstančių į šalies miestus ir kaimus, srautą. Praėjusių metų vasarą Vidaus reikalų ministerija paskelbė pradėsianti konsultacijas, kaip atnaujinti kovos su narkotikais strategiją 2008 metais. Netrukus po to Šiaurės Velso policijos viršininkas Richardas Brunstromas pasisakė už visišką dabar kontroliuojamų narkotikų legalizavimą. Šis pareiškimas sukėlė protestų audrą, į protestuojančiųjų chorą įsitraukė ir Didžiosios Britanijos policijos pareigūnų

asociacija. Hambersido policijos viršininkas Timas Hollisas, kuris yra šios asociacijos pirmininkas, „The Yorkshire Post“ dienraštyje paskelbtame straipsnyje paragino imtis priemonių, kad narkotikų prekeivių gyvenimas būtų kuo nepatogesnis ir sunkesnis. Dėstydamas savo požiūrį į narkotikų problemą, jis pareiškė, kad teigiamai vertina kanapių grąžinimą į pavojingusių narkotikų grupę, t. y. jų priskyrimą prie B narkotikų medžiagų. Ne todėl, kad tai padėtų išspręsti problemą, narkotikų vartojimo padėtis kur kas sudėtingesnė, pripažįsta policijos viršininkas, o siekiant parodyti, kad visuomenė laikosi griežtos pozicijos. Kanapių perkvalifikavimas parodys jaunimui, kad jos pavojingos sveikatai, o nuskalstamam pasauliui – kad Jungtinė Karalystė vertina prekybą kanapėmis kaip rimtą problemą.

Siekiama nustatyti kanapių

vartojimo mediciniais tikslais gaires

Ketinama nustatyti kanapių vartojimo mediciniais tikslais gaires. Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos ministerija siekia padaryti įstatymus, kad kanapių skyrimas kenčiantiems chroniškus skausmus nebūtų iš karto traktuojamas kaip neteisėtas, aiškesnius.

Suomijoje kanapės mediciniais tikslais naudojamos tik labai retais atvejais, iš dalies tai paaiškinama teisine painiava ir šio klausimo jautrumu.

Vos daugiau kaip prieš metus Nacionalinė vaistų agentūra suteikė specialų leidimą vartoti medicininės kanapes vyriui, kentusiam chroniškus skausmus dėl nugaros traumos. Iš pradžių agentūra atmetė prašymą vartoti medicininės kanapes, kurias skyrė gydytojas olandas, nes pagal įstatymą, kaip jis buvo aiškinamas, kanapių skyrimas mediciniais tikslais Suomijoje laikytas neteisėtu. Pacientas apskundė nutarimą savo regiono Apeliaciniame teisme, šis jį panaikino.

Vienieriems metams išduotas specialus leidimas pratęstas dar vienieriems metams.

Teismo sprendimas privertė Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos ministeriją padaryti įstatymus aiškesnius. Po kelių mėnesių įstatyme įsigalios įstatymo pataisos, leidžiančios vartoti marihuaną pagal receptą.

Numatyta, kad net padarius pataisas, kanapės mediciniais tikslais bus skiriamos gavus Nacionalinės vaistų agentūros leidimą.

Manoma, kad kanapės nebus vartojamos taip plačiai kaip opiatai, tačiau nustatyta, kad tam tikrais atvejais jos mažina raumenų spazmus sergant išsėtine skleroze, slopina chroniškus skausmus, gydo glaukomą.

Dėl kanapių skyrimo pagal receptą ir šiandien netyla ginčai.